

Titel: Kapitel XXVII.

Citation: "Kapitel XXVII.", i *Proceskommissionen af 1892. Offentliggjort 1899*. Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-r04-shoot-chptrd1e33184/facsimile.pdf> (tilgået 27. april 2024)

Anvendt udgave: *Proceskommissionen af 1892. Offentliggjort 1899*

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

enten alene med Hensyn til Retsspørgsmaal eller i Form af helt ny Behandling. Vigeledes svarer den til den norske Straffeprocesslov — som forment afvigende — Sondring mellem „Anke“ o: enhver navnlig Retsspørgsmaal vedrørende Appel til Højesteret, være sig fra Lagmændsret, Meddomsret eller Forsbørsret, (saadan Appel gaar altid direkte til Højesteret) og „formet Behandling ved højere Ret“ (nemlig af Underretssager for Lagmændsret).

2. Rættene — det tidligere Forslags „Besværing“ — der er en i lette og simple Former iflødte Prøvelse ved højere Ret af en underordnet Retskendelse og andre Beslutninger.

3. Genoptagelse, der bestaar i en Sags fornyede Behandling for Landsret som Folge af senere fremkomne Oplysninger, Skudsprogsmaalet vedrørende, et Retsmiddel, der motiveres ved, at denne Side af Sagen ikke kan bringes frem gennem Anke til Højesteret (jfr. ovenfor).

Kapitel XXVII.

Paaanke af Domme, afsagte af Landsretten i første Instans.

Foruden at gøre adskillige, til Dels temmelig indgribende redaktionelle Ændringer i det tidligere Forslags tilsvarende Kapitel indeholder nærværende Kapitel endvidere en Række ikke uvæsentlige reelle Forandringer, af hvilke følgende ere de vigtigste.

Den i den gældende Ret eksisterende Adgang for det Offentlige til at anke saavel til Højere Ret som til Stade for denne er foreslaaet bibeholdt, idet man ikke har fundet tilstrækkelig Grund til, som i det tidligere Forslag Ret, at opgive dette Middel til at faa en urigtig Afgørelse rettet.

I Righed med R. L. § 379, 2det og 3dje Stykke er optaget en Regel om en vis Adgang for Tiltaltes nærmeste Familie saavel som for Overanklageren til efter Tiltaltes Død at paaanke en fældende Dom. — Endvidere er det paalagt Tiltaltes Forsvarer ved Landsretten paa Forlangende ikke blot at være Tiltalte behjælpelig med de første Ankestrebe, hvis han vil anke, men ogsaa at bistaa ham med Raad om, hvorvidt han bør anke. — Man har opgivet den i det tidligere Forslags §§ 374 og 375 indeholdte vidtløftige (og, som § 374, Nr. 10 viser, dog ikke ubestemte) Opregning af Ankegrunde, af hvilke i det mindste en stor Del maatte opfattes som ubetinget medførende den sted-

fundne Behandlings Lighedighed helt eller delvis, hvis de ellers fandtes at være til Stede uden Hensyn til, hvad Indsigelse de kunde antages at have haft paa Sagens Afgørelse. I Stedet for den nævnte Opregning er givet den i § 320 Nr. 1, jfr. § 321, indeholdte generelle Regel, at enhver Tilsidejættelse eller fejlagtig Anvendelse af Rettergangsregler kan paaberaabes som Ankegrund (dog at Indsigelse, forsaavidt vedkommende Regel ikke skal iagttages ex officio, maa være fremjat betimelig for den underordnede Ret), men at saadan formel Fejl kun skal bewirke Ophævelse, naar det antages, at den in concreto kan have medført et andet Udfald af Sagen, end denne vilde have faaet, om Fejlen ikke var begaaet. Som det ses, kan Anke støttes ikke blot paa den ligefremme Tilsidejættelse af de Formforskrifter, der skulle sikre, at Sagen bliver behørig oplyst og fremført til Raakendelse paa rette Sted og rette Maade, men ogsaa den fejlagtige Anvendelse af saadanne Forskrifter. Man vil som Folge heraf som Ankegrund kunne paaberaabe sig f. Eks. at Retten Juristlig har forlænset en i Henhold til § 14 fremjat Inhabiliteetspaatand, har ladet Dørene lukke uden tilstrækkelig Grund, har vægret sig ved at lade visse af Tiltalte paaberaabte Vidner indfalde, saa at Sagen af den Grund er utilstrækkeligt oplyst, har fremmet en Domsforhandling i Tiltaltes Fraværelse, hvor saadant var usforvarligt, etc. For imidlertid at hindre, at Højesteret skal belemres med ojenlynlige urimelige Anker, er der i § 328 givet den Adgang til gennem et særligt Udvalg straks at afvise enhver Anke, der alene støttes paa en Ankegrund, som naturligen ikke kan føre til Dommens Ophævelse. — Den i det tidligere Forslags § 376, 2det Stykke, 2det Punktum, givne Regel om Udelukkelse af Anke i saadanne Tilfælde, hvor Rættene kunde anvendes som Retsmiddel, men ikke er anvendt eller taget til Folge, er ikke medtaget. Dels kan det nemlig efter Omstændighederne være naturligt at opvente Sagens videre Gang og endelige Udfald, inden man gør Retsmidler gældende i Anledning af en eller anden interlokutorisk Afgørelse, som man anser for urigtig, dels kan en Forskrift som den nævnte straffe ind paa overflødige Rættemaal. At man maa være udelukket fra at anke i Anledning af et Punkt, med Hensyn til hvilket Rættemaal forgesves er forsøgt, er en ligefrem Folge af almindelige res judicata-Principper.

I Stedet for det tidligere Forslags 3 Dages Appelfrist, der er funden altfor kort, er i §§ 322, 323 og 324 sat en 14 Dages

Krist; denne Krist er derhos i § 325 tillige gjort anvendelig paa Indleveringen af Ansebegrunnelsen. For Anse fra Overantlagerens Side til Forbed for Tiltalte gælder dog efter § 322, 1ste Stykke, ingen Krist. — Endvidere er den i det tidligere Forslags § 373 foreskrevne Appel-Anmeldelse til Formanden for den Landsret, ved hvilken den paagældende Dom er afsagt, og den i § 384 dertil knyttede Afgang for Landsretten til ved Kendelse at nægte Ansen Fremme, i nærværende Udsat opgivet. Man har ikke funnet se rettere, end at den Opgave, der derved stilles Landsretten, let kunde bringe denne i en stærk Stilling, og at paa den anden Side den saaledes foreskrevne Fremgangsmaade ikke vilde blive til nogen stor Vættelse og derfor i det hele kun vilde medføre et unyttigt Omkost. Landsretten maatte ventes at ville være meget varjom med at nægte en Anse Fremme, og, hvor den gjorde dette, vilde der dog være Afgang til gennem Kære at bringe dens Afgørelse op for Højesteret. Man har derfor foreskrevet at opgives denne Landsrettens Medvirken og til Hengæld uddvide Højesterets Afgang til strafs at afvise en Anse, saaledes som ovenfor omtalt. For derhos end yderligere at simplificere Sagen, er det i § 328 bestemt, at Beslutning om saadan summarisk Afvisning af en Anse kan tages af et særligt Højesteretsudvalg paa 3 Medlemmer.

Medens det efter det tidligere Forslag formentlig stod noget uklart, hvorvidt nye Beviser overhovedet kunde forelægges Højesteret, naar det ikke netop opstod Tvivl om Rigtigheden af det Retsbøgerne tilførte, er der i nærværende Udsats § 330 udtrykkelig givet Afgang til at forelægge Højesteret nye Beviser angaaende saadanne Omstændigheder, som ikke ere undtagne denne Rets Vedømmelse, hvorhos der er givet Højesteret Myndighed til at bestemme, at Vidner skulle afhøres for selve Højesteret.

I § 332 er der indenfor visse Grænser givet Højesteret Bemyndigelse til selv at fastsætte de Former, hvori Forhandlingen for samme skal foregaa. — Den i det tidligere Forslags § 382 omhandlede „Moderkæring“ fra den Ankendes Modpart har man ladet bortfalde som overflødig. — I § 334 er der givet Højesteret en noget friere Afgang end efter det tidligere Forslag til at undergive en indanket Sag Provelse — navnlig til Tiltaltes Fordel — ogaa med Hensyn til Punkter, der ligge udenfor de af Parterne paaberaabte Ansegrunde, ligejom der endelig ogaa er givet den i § 335 indeholdte Regel en Formulering, der stiller Højesteret friere ved Afgørelsen af, om den selv kan

afvise ny Realitetsdom eller bør hjemvise, end Tilfældet var efter det tidligere Forslag. Reglerne i det tidligere Forslags § 396 ere kun udelatte som selvsigelige.

I øvrigt er Appellen til Højesteret af Landsretsdomme i sit Væsen ensartet med det tidligere Forslags Appel til Højesteret, og navnlig er der fastholdt som en Konsekvens af Røvnings-Instituttet og den ved Domsforhandlingen for Landsretten gennemførte Umiddelbarhed, at de Bevispørgsmaal, der i Røvningslager ere henlagte til Røvningsernes Afgørelse, i alle Landsretssager — hvad enten disse paakendes med eller uden Røvninger — ubetinget ere undtagne Højesterets Provelse. Højesteret er saaledes altid og ubetinget bunden ved, hvad der af Røvningerne eller Landsretten er anset for bevis med Hensyn til selve Studispørgsmaalet, ligejom den aldrig til Stede for Tiltalte kan fravige Røvningernes Erklæring med Hensyn til Subjunktionen under Straffeloven. En anden Sag er, at den i Tilfælde af Rettergangsfejll, urigtig Spørgsmaalstillen eller Retsberøring kan ophæve Behandlingen eller Røvningkendelsen og hjemvise Sagen til ny Behandling.

Med Hensyn til Kapitlets enkelte Paragraffer skal følgende bemærkes:

§ 317.

Af Reglen i 1ste Punktum følger, at en Afvisning, der har fundet Sted ved „Kendelse“ (jfr. §§ 228, 305 og 310), ej kan paakendes; derimod kan den gøres til Genstand for Kære. Som en enkelt Kendelse, der ifølge udtrykkelig Hjemmel kan gøres til Genstand for særskilt Anse, maa nævnes den i § 385, 2det Stykke, 2det Punktum, nævnte angaaende Domstolens Identitet.

Reglen i 2det Punktum var ikke udtrykkelig indtalt i det tidligere Forslag. At de under den forudgaaende Behandling truffne Afgørelser mulig kunde have været gjorte til Genstand for Kære, hindrer ikke deres Inddragelse under Appellen, naar Kære ikke er benyttet. Hvis derimod Kære har fundet Sted, er den derunder truffne Afgørelse selvsigelig, saa vidt den rækker, res judicata. — Positive udelukkede fra Indbringelse til højere Rets Provelse ere de i §§ 16, 1ste Punktum, 39, 3te Stykke, 1ste Led, 96 in fine, 97 in fine og 260 in fine omhandlede Afgørelser.

Naar i 2det Stykke en af Landsretten i Genhold til § 294 truffen Veistemmelse om

Tilføjeftættelse af en færdende Rævningefendelse, der mangler tilstrækkeligt Bevisgrundlag, og om Foretagelse af ny Domsforhandling stilles i Klasse med Domme, forsaavidt Anke angaar, er dette saaledes at forstaa, at Højeesteret vel kan statuere, at den i Henhold til § 294 affagte Rendeelse ikke burde have været affagt, fordi Sagen paa Grund af Formalitetsfejls ikke burde have været fremmet, eller fordi Tiltalte burde have været frikendt i Henhold til § 297, eller fordi Spørgsmaal til Rævningerne burde have været anderledes stillede etc. (jfr. § 320); derimod kan Højeesteret ikke underkende en saadan Landsrets-Bevslutning om ny Domsforhandling under Henvisning til, at den færdende Rævninge-Erklæring i Virkeligheden havde tilstrækkeligt Bevis at bygge paa, da dette Spørgsmaal overhovedet er unddraget Højeesterets Prøvelse.

§ 318.

Med Udtrykket „Anke til Fordel for Tiltalte“ i 1ste Stykke tænkes kun paa Anke, hvorved Tiltalte kan opnaa Frikendelse for eller Formildelse af en idømt Straf; Anke med Hensyn til en i Resultatet frikendende Dom, alene af den Grund, at Skyldspørgsmaalet er afgjort imod Tiltalte (Tiltalte er funden skyldig, men f. Eks. alene frikendt paa Grund af Straffstykbens Forældelse, Handlingens Forøvelse udenfor dansk Territorium, en alt foreliggende retsstraffig Dom eller lign.) kan derfor ikke finde Sted. I Overensstemmelse hermed maa Udtrykket „funden skyldig“ i 3dje Punktum forstås som „skyldig til Straf“, jfr. ogsaa Udtrykket „færdende Dom“ i 4de Punktum. Paa den anden Side kan den Omstændighed, at en i Virkeligheden idømt Straf kompenseres med ubstaaet Varetægtsfængsel eller en i Udlandet for samme Handling ubstaaet Straf ikke afstære fra Appel.

Det er Meningen med 2det Punktum at faavel den umyndige Tiltalte som dennes Værges skal kunne forlange Anke (jfr. derimod §§ 5 og 6 m. fl.: „Tiltalte eller hans Værges“).

Med Hensyn til 3dje Punktum bemærkes, at naar en af de der nævnte Personer har anket, maa Afdelingen for de øvrige til at iværksætte Anke forholde, og finde de, at fortrinnavnt bærer sig urigtig ad, ikke paaberaaber sig de rette Ankegrunde eller lign., maa de eventuelt henvende sig til Overanklageren og se at faa dennes Hjælp. Den altskaarne Afgang maa i øvrigt antages at blive aabnet paany, forsaavidt den begyndte Anke af den Ankende skulde blive frataget

efter § 319 eller af Højeesteretsudvalget afvist paa Grund af Formfejl; i saadanne Tilfælde vil dog Ankefristen let være udløbet og Tilfældet derfor falde ind under § 324. Til at forlange Hjælp af Tiltaltes Forvarer ved Landsretten har Paragraffen ikke berettiget dem.

Naar Tiltalte, efter at have rejst Anke, afgaar ved Døden, maa det bero paa Overanklageren og de andre i 1ste Stykke nævnte Personer, hvorvidt nogen af dem vil optage Anken.

§ 319.

Et af en Tiltalt efter Dommens Afgjælse givet Afkald paa Anke saavel som en Fratættelse fra Tiltaltes Side af en begyndt Anke maa være bindende for denne, hvorimod den ikke hindrer Overanklageren i at anke til Fordel for Tiltalte (jfr. § 322, 1ste Stykke in fine). En Fratættelse af Anke fra Overanklagerens Side, medens denne endnu har Ankesagen i sin Haand, kan ikke være bindende for Rigsanklageren (jml. § 212); dog vil Afgørelsen af, om Ankens Genoptagelse skal tilstedes, komme til at ligge i Højeesterets Haand efter § 324, hvis Ankefristen imidlertid er udløbet.

§ 320.

ad 1. Med den i selve dette Stykke faavel som den i § 321, 2det Stykke, givne Begrænsning kan en hvilken som helst formel Fejl paaberaabes som Ankegrund; men, hvis det paa den anden Side ligger klart for Dagen, at den paaberaabte Ankegrund i Henhold til Princippet i § 321, 1ste Stykke, ikke vil kunne tillægges Betydning, vil Højeesteret efter § 328 straks kunne afvise Ankesagen, jfr. i øvrigt herved Bemærkningerne foran S. 182.

ad 2. Den urigtige Afgørelse af noget Spørgsmaal, der ifølge § 276 er undraget fra Rævningernes Afgørelse, vil ifølge disse Spørgsmaalss Befættelse (Forældelse, Straffelovens §§ 7 og 58, Gentagelse, manglende Raataleret), normalt bero paa en urigtig Anvendelse af Loven; men, forsaavidt Fejlen undtagelsesvis skulde hidrøre fra urigtig Bedømmelse af Beviset (f. Eks. Beviset for, at Tiltalte virkelig i Udlandet har ubstaaet Straf for den samme Forbrydelse) eller mangelfuld Bevisførelse, som nu er suppleret, vil selvfølgelig ogsaa saadant falde ind under Reglen.

ad 3. Under Litra 2 falder bl. a. det Tilfælde, at en Rævningefendelse antages at indeholde en Retsvildfarelse, som Følge af, at Rævningerne, stønt baade Retsbelæring og

Spørgsmaalstillen har været rigtig nok, have subjuneret urigtig til Stade for Tiltalte (i: erklæret et Forhold for strafbart, der i Virkeligheden ikke er det, eller henført det under et strengere Straffelov, end det bør henføres under). Under nærværende Litra falder derimod det Tilfælde, at Rævningsførelsen antages at indeholde en Retsvildfarelse, der er fremkaldt enten ved urigtig Retsbelæring eller ved, at selve Spørgsmaalstillingen i sig rummer en Retsvildfarelse. Der kan i disse Tilfælde antes ligeaa vel til Stade som til Fordel for Tiltalte. Medens nemlig et af Rævningerne til Fordel for Tiltalte afgiver Etøn, der hviler paa et rigtigt Grundlag, bør være bindende, kan det samme ikke gælde om et til Fordel for Tiltalte afgivet Etøn, der hviler paa et urigtigt Grundlag.

I Sammenhæng med nærværende Membran kan mindes om Reglen i § 284, 2det Stykke.

ad 4. De her for Landsretssager, paa- kendte uden Rævninger, angivne Ansegrunde omfatte for det første Ansegrunde, der svare til dem, som ere nævnte under 2. og 3. for Rævningejagers Vedkommende, men omfatte derhos overhovedet alle Spørgsmaal om Henførelsen under Straffeloven af de i Dømmen bestemte Forhold. Højesteret kan saaledes i. Ets. erklære et Forhold for Andend, der af Landsretten er erklæret for simpelt Typeri.

ad 5. Den her givne Begrænsning af Afgangen til at anke med Hensyn til Strafudmålingen — nemlig den, at Anke kun kan støttes paa, at Straffen staar i „aaenbart Misforhold“ til Brøden — har sin Grund i den Betragtning, at en overordnet Ret, som ikke har haft Sagens Bevismateriale for sig til umiddelbar Vedommelse, ikke vil være i Stand til at skønne over de finere Nuancer indenfor Strafudmålingen med samme Sikkerhed som den Ret, der har umiddelbar Kendskab til Bevismaterialet.

Paragraffens vigtige Slutningsregel er for Rævningejagers Vedkommende grundet paa, at det Hensyn til Sigtende, der fører til overhovedet at optage Rævninger som medvirkende i Strafferetsplejen, vilde blive tilfidsset, om der gaves de retslærde Dommere Afgang til at domfælde i Strid med Rævningernes Kendselse, medens den for andre Sagers Vedkommende navnlig er støttet paa, at Umiddelbarhedsprincippet med den deri liggende Hjælp til Sandhedens Udfindelse ikke for kriminelle Sagers Vedkommende kunde gennemføres ogsaa ved Højesteret, uden at dette vilde nødvendiggøre en forhalende Væntegelse og efter Omstændighederne endog kun mangelfuld Geniagelse af den i mange Til-

fælde store og besværlige Domsforhandling for Landsretten.

Den heromhandlede Regel taler kun om Bevist. Hvad Henførelsen under Straffelovens enkelte Bestemmelser angaar, er det for Rævningejagers Vedkommende en ligesrem Følge af det nys sagte, at Højesteret maa være bunden herved i samme Omfang, i hvilken Landsretten er det (jfr. § 297); derimod kan Højesteret ikke være bunden ved en i øvrigt af Landsretten foretagen Henførelse underoven (jfr. ovenfor Nr. 2 og Nr. 4 og § 334 Nr. 1).

Endnu skal bemærkes, at da hverken nærværende eller nogen anden Paragraf i Udløstet indeholder nogen Regel om nødvendig Appel af offentlig forfulgte Straffesager, vilde de herhen hørende Regler i den gældende Ret efter Udløstet bortfalde. Dette er da ogsaa den naturlige Følge af, at alle større Straffesager straks vilde blive bragte for Landsretten og der blive underkastede en med Hensyn til Bevist endelig Afgørelse.

Anke til Stabsfæstelse, saavel som Anke, der alene tilsigter Forandring af Dømmens Præmisses, maa være ubeløstet, jfr. det ovenfor ved § 318 bemærkede.

§§ 322 og 323.

Hvor Overanklageren selv har anket og derfor alt har sendt Tiltalte en Meddelelse efter § 322, 2det Stykke, vil det ikke være nødvendigt for ham at gentage denne, fordi ogsaa Tiltalte selv anker.

Saadan Anke fra begge Sider vil i øvrigt være nødvendig, hvis begge Parter ønske Landsretsdommen underkendt, medmindre enten Reglen i § 333, 1ste Stykke, kan benyttes, eller vedkommende Part stoler paa at opnå alt fornodent gennem den Højesteret ved § 334 givne Myndighed til i et vist Omfang at tage ikke paaberaabte Ansegrunde i Betragtning.

§ 324.

Den her omtalte Afvisning af Sagen vil for det første kunne beslattes af det i § 328 ommeldte Udvalg, hvem Spørgsmaalet først vil komme til at forelægge. Foraa- viddt dette Udvalg imidlertid ikke straks afviser, vil Spørgsmaalet komme til at forelægge for selve Højesteret.

§ 326.

Den i 2det Stykke omtalte Suspension maa i Henhold til § 329, 2det Stykke, kunne beslattes af det i § 328 ommeldte Udvalg eller af Højesterets Justitiarius.

§ 328.

Hvorvidt en i Henhold til § 328 afvist Anke kan indbringes paany, maa bero paa Bestaaenheden af den Grund, hvorpaa Afvisningen stottes. Er Anken afvist som for sent fremkommen, er denne Mangel uafhjuelig. Er derimod Anken kun afvist som urigtig i Formen — et Tilfaelde, der i ovrigt formentlig vil være meget lidt praktisk (jfr. Grundlovsretningen i § 241, 3dje Stykke) — maa den efter fornøden Rettesse kunne indbringes paany, eventuelt i Henhold til § 324. Er endelig Anken afvist, fordi den paaberaabte Ankegrund harligen ikke kan føre til Dommens Ophævelse, maa det antages, at Anken ikke kan bringes frem paany, selv om den da stottes paa en anden og bedre Grund. En Afvisning efter § 328 skal nemlig være lige saa endelig og bindende som en Afgørelse af selve Højesteret, og det kan fornuftigvis ikke betvivles, at en Højesteretsdom, hvorved en rejst Anke erklæres for ugrundet, ubetinget afslører fra yderligere Anke til Højesteret i samme Sag, støttet paa andre Grunde.

§ 330.

De Omstændigheder, angaaende hvilke nye Beviser kunne forelægges Højesteret, ere: 1) Omstændigheder, hvorpaa det beror, om en Rettergangsfejl er begaaet eller ej, 2) Omstændigheder, der ifølge § 276 ere undtagne Rævningerne, 3) Omstændigheder, som vedrøre Strafudmålingen (jfr. herved § 320 Nr. 5). Angaaende Ordene „Retens Beslutning“ i 3dje Punktum jfr. § 329, 2det Stykke. I Analogi med det i 2det Stykke forefærdte maa Højesteret kunne foranledige, at Sagkyndige afgive deres Erklæring og Forklaring umiddelbart for selve Højesteret.

§ 333.

Den Afgang, der i denne Paragrafs 1ste Stykke aadnes en Part, som ikke selv i rette Tid har anset, til overfor en Anke fra Modpartens Side, der kan lede til ny Realitetsdom, at paastaa den indaandede Dom ophævet paa Grund af Formalitetsfejl, som nødvendiggør en Domsforhandling for Landsretten, var ogsaa hjemlet i det tidligere Forslag — kun at den Fremgangsmaade, der i saa Tilfaelde skulde benyttes, var en saakaldt „Modpaante“. Saadan Afgang bør utvivlsomt forbeholdes Modparten; thi Tiltalte har maatte udelukkende af Hensyn til den idømte Strafs Ringhed, eller Overanflageren udelukkende af Hensyn til den idømte Strafs relative Strængthed undladt i rette Tid at

gøre en Formalitetsfejl gældende gennem Anke og udsættes nu ved Modpartens Appel for, at der idømmes henholdsvis en større Straf eller en mindre eller maatte endog slet ingen Straf. Da Sagen imidlertid allerede gaar sin Gang ind for Højesteret, er alt, hvad der her behøves, at den Part, der vil benytte den her givne Ret, i Tide underretter Modparten om, at han agter at fremsætte saadan Paastand.

§ 334.

Bed de i denne Paragraf givne Regler tilsigtes at drage af den Nytte af Prøvelsen ved den høieste Domstol, som det er muligt at drage, og særlig at stille den størst mulige Garanti mod urigtige Domfældelser. I saa Henseende bestemmes det derfor, at hvor Tiltalte ved Landsret er domfældt, er Højesteret altid og ubetinget berettiget til, naar den under sin Behandling af Sagen finder, at en væsentlig, til Tiltaltes Betryggelse sigtende, Rettergangsregel er tilfældet, og at dette kan gøre Domfældelsens Rigtighed tvivlsom, da at ophæve Dommen og hjemvise Sagen. (Nr. 3). Dernæst kan Højesteret altid og ubetinget prøve, om Straffeloven er urigtig anvendt til Stabe for Tiltalte, eller den idømte Straf uforholdsmæssig høj. (Nr. 2 sammenholdt med Nr. 1). — Endelig kan Højesteret, hvor Anken stottes paa en eller anden bestemt Realitetsgrund, og hvor Paastanden altsaa gaar ud paa, at Tiltalte med Urette er enten domfældt eller frifundet, eller at den ham idømte Straf er enten for høj eller for lav, eller den af ham begaaede Handling urigtig karakteriseret i strafferetlig Henseende, prøve, om Straffeloven overhovedet er rigtig anvendt og saa i Retninger, hvorhen den paaberaabte Ankegrund ikke naar, saavel som om der er noget aabenbart Misforhold mellem Forbrydelsen og den idømte Straf (Nr. 1). Ved denne sidste Regel maa dog følgende mærkes:

Forjaavidd Sagen er indanset fra begge Sider, kan denne af Højesteret af egen Drift foretagne Prøvelse udmunde i et hvilket som helst Resultat, baade et for Tiltalte gunstigere og et for denne ugunstigere, og dette gælder, selv om Sagen kun er appelleret af en Formalitetsgrund fra Overanflagerens Side. Forjaavidd derimod kun Tiltalte har anset, eller — hvad der maa stilles ganske i Klasse dermed — Overanflageren har appelleret til Forbed for Tiltalte, vil Højesteret ikke kunne benytte sin her omhandlede Myndighed saaledes, at den idømmer strængere Straf end

ved Landsretsdømmen, jvf. § 335, sidste Punktum. Dette sidste udelukker i øvrigt ikke Hensførelse under en strengere Straffebestemmelse. Har Tiltalte f. Eks. indanlet en ham for simpelt Tyveri idømt Forbedringshusstraf, under Paaberaabelse af, at Straffen er uforholdsmæssig streng (§ 320 Nr. 5), vil Højesteret — forjaavdit Sagen ikke er en Rævningssag, i hvilken Erklæringen ligger paa simpelt Tyveri — i Medfør af nærværende Paragrafs Nr. 1 kunne statuere, at det i Landsretsdømmen som bevis antagne Forhold rettelig bør karakteriseres som Andetud, og den idømte Forbedringshusstraf derfor opretholdes.

Udsætningsvis ligger i Paragraffen, at Højesteret:

- 1) i Tilfælde, hvor Tiltalte er strifunden, og hvor Dømmen kun paaanles af Formåltetsgrunde, overhovedet ikke kan bekræftige sig med andet end den eller de paaberaabte Rettergangsfejl, og
- 2) i Tilfælde, hvor Tiltalte er domfældt, og hvor Dømmen kun paaanles af Formåltetsgrunde, ikke kan indlade sig paa nogen Prøvelse af, om Straffeloven er urigtig anvendt, forjaavdit Fejlen i saa Fald har virket til Fordel for Tiltalte, eller om den idømte Straf er uforholdsmæssig lav.

§ 335.

Forjaavdit der foreligger nogen af de i § 328 omhandlede Omstændigheder, kan Højesteret selvfølgelig paa et hvilket som helst Stadium afbryde Forhandlingerne og i Stedet for at indlade sig paa Realiteten afvise Sagen.

Ved nærværende Paragrafs Slutningspunktum skal bemærkes, at den deri indeholdte Regel kan nødsjage Højesteret til at gaa under vedkommende Strafferammes Minimum. En Mand er f. Eks. dømt til Fængsel paa Vand og Brød i 2 × 5 Dage for Bedrageri, men appellerer denne Dom til Højesteret, der imidlertid henfører den af ham begaaede Handling som Faldt under Straffelovens § 268, hvis Minimum er 4 × 5 Dages Vand og Brød; han vil da ifldestomindst kunne idømmes 2 × 5 Dages Fængsel paa Vand og Brød. Anklagemagten bør derfor i Tilfælde, hvor et saadant Resultat kunde bekræftes, sørge for, at Sagen ogsaa paaanles til Stade for Tiltalte. — Den her givne Regel maa analogisk anvendes, hvor Sagen er indanlet af Overanklageren til Fordel for Tiltalte.

Kapitel XXVIII.

Paaanke af Domme, affagte af Underretterne.

Nærværende Kapitel har bibeholdt det i det tidligere Forslags tilsvarende Kapitel indeholdte Hovedprincip, nemlig at Appellen af Underrettsfager kan udstrækkes til en fuldstændig ny Prøvelse af Sagen, under hvilken Umiddelbarhedsprincippet gennemføres, saavidt Retten finder det fornødent.

Medens saaledes nærværende Kapitel i Hovedsagen fastholder det tidligere Forslags Regler, gøres der paa den anden Side forskellige væsentlige Afvigelser med Hensyn til Enkelthederne. Disse bestaa navnlig i følgende: Afgangen til gennem Appel at bringe Spørgsmaal frem til Prøvelse for Landsretten er betydelig videre efter nærværende Udkast (jvf. dettes § 337), end efter det tidligere Forslag (jvf. dettes § 397). Man har i saa Henseende været ledet af den Betragtning, at selv den korteste Fængselsberøvelse for Enhver, der hidtil er straffet, er en Sag af saa alvorlig Betydning, at han bør have Adgang til at bringe Spørgsmaalet frem til fornøyet Prøvelse for en kollegialt sammensat Ret, samt at selv med Hensyn til professionelle Lovovertrædere en Straf, som f. Eks. Tvangsarbejde, der let kan involvere vanskelige Spørgsmaal om et Tilholds Lovlighed eller Vedkommendes Ret til overhovedet at være her i Landet, kan være af saadan Betydning, at Appel ikke bør afstøres, og det saa meget mindre, som det Gode, der ganske vist vilde være vundet ved at befri Landsretten for de mangfoldige simple Betler-, Væggænger- og lignende Sager, alligevel kun i meget ufuldkommen Grad vil naas ved den i det tidligere Forslag indeholdte 30 Dages Begrænsning, idet Straffen i Gentagelsetilfælde meget let vil overtræde denne Grænse, medens der paa den anden Side ikke kan være Tale om at sætte Grænsen endnu højere. Hertil kommer endvidere, som et Moment af særlig Betydning, at den nu gældende Ret hjemler en meget vidtgaaende Appelladgang, og, medens der vel ingen Tvivl kan være om, at den vide Adgang til dobbelt Appel (først til Overretten, saa til Højesteret) bør begrænses, vilde det let føles som et altfor radikalt og som et misligt Skridt, om man i større Omfang helt vilde afstøre Appel.

Samtidig med saaledes at udvide Afgangen til at appellere Politifager, har man dog ønsket at fremhæve, at saadan Afskæ-